

TCG Anadolu (L 400): Yeni yetenekler ve dönüştürücü etki

Onur Mühendislik Deniz Projeleri Danışmanı Ozan Yalçın, son dönemde gerekliliği ile ilgili tartışma konusu olan TCG Anadolu ile Türk Donanması'nın nasıl "Açık Deniz Donanması"na dönüşeceği hakkında değerlendirmelerde bulundu

Üzerinde konuşlandırılması öngörülen hava vasıtalarıyla birlikte toplamda birkaç milyar euroluk bir kaynağın kullanımını öngören TCG Anadolu (L-400)'nun Türk Deniz Kuvvetleri tarafından nasıl ve ne maksatlarla kullanılacağı, Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK)'ne ne tür yetenekler kazandıracığı, Türk Devleti'nin savunmasına, güvenlik politikalarına ve ulusal çıkarlarına nasıl hizmet edeceğinin tarif edilmesi bu büyük projenin öneminin anlaşılabilmesi açısından gereklidir.

Bu maksatla iki olgunun tam ve doğru olarak anlatılmasına ve anlaşılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bunlar; bu geminin Türk Deniz Kuvvetleri'ne, dolayısıyla Türk Silahlı Kuvvetleri ile Türk Devleti'ne kazandıracığı YENİ YETENEKLER ve sebep olacağı DÖNÜŞTÜRÜCÜ ETKİ olarak sıralanabilir.

Yeni yetenekler

TCG Anadolu, 230 metrelik boyu ve 27.500 tonluk deplasmanı ile Türk Donanması'nın bu güne kadar sahip olacağı (1914-1973 yılları arasında hizmet eden şanlı TCG Yavuz dretnotu ve 1982-1994 yıllarında hizmet eden TCG Derya da dahil) en büyük askeri gemi olacaktır.

Sahip olacağı uçuş güvertesi, hangar ve ağır vasıta güverteleri, taşıyabileceği F-35B jet uçakları, farklı büyüklükteki helikopterler, gemi personeline ilave olarak araç ve ağırlıklılarıyla birlikte 1 tabur gücünde kuvveti (yaklaşık 700 kişi) barındıracak yaşam alanları, depo ve hizmet destek imkânları ile hastane ve sağlık tesisleri, gemi içerisinden çıkarak doğrudan hedefe intikal edecek küçük çıkartma gemileri, bu vasıtalara yükleme/boşaltma yapılmasına olanak sağlayacak dahili (iç) havuzu ile çok farklı savaş veya savaş dışı görevler için kullanılabilir olacaktır.

Bu devasa boyutların sağlayacağı kapasitenin yanı sıra geminin kendi organik Savaş

Harekât Merkezi'nden ayrı olarak ihtiva edeceği Komuta Kontrol Merkezi, karar destek sistemleri ve ağ tabanlı, uydu bağlantılı iletişim altyapısı sayesinde, taktik seviyeden (Görev Grup Komutanlığı gibi) operatif seviyeye (Görev Kuvveti Komutanlığı, Deniz Unsurları Komutanlığı, Özel Kuvvet Unsurları Komutanlığı gibi) farklı komuta katmanlarında yüzen ve intikal edebilir komuta-kontrol platformu işlevi de olacaktır.

Tüm bu kabiliyetleri göz önünde bulundurduğumuzda TCG Anadolu'nun barış, kriz ve savaş döneminde icra edebileceği görevlerden öne çıkanları şu şekilde sıralamak mümkündür;

- Güç ve Sancak Gösterimi, ■ Hafif Uçak Gemisi, Deniz Kontrolü ve Darbe Harekâtı,
- İntikal Edebilir Komuta Kontrol Platformu,
- Deniz Aşırı Kuvvet İntikali ve Amfibi Hücum Harekâtı,
- Deniz Aşırı Özel Kuvvet ve Hava Hücum Harekâtı,
- Sivillerin Tahliyesi Harekâtı,
- Acil Durum Yönetimi, Doğal Afet ve İnsani Yardım Harekâtı.

Yukarıdaki ana başlıklar altında listelenen TCG Anadolu'nun yapabileceği görevler ve kazandıracığı yetenekler, gemi hakkındaki zaman zaman ortaya atılan tartışmaların "Türkiye'nin uçak gemisine ihtiyacı var mı?" sorusu üzerinden yapılmasının sağlıklı olmayacağını göstermektedir. TCG Anadolu bu görevlerin birini veya birkaçını aynı anda yerine getirebilecek kabiliyettedir.

Uluslararası hukuka göre savaş gemileri, dünyanın neresinde olursa olsun ait oldukları devletin vatan toprağı sayılırlar. TCG Anadolu; adını aldığı anavatan Anadolu'nun bir parçasının Türk Devleti'nin ihtiyaç duyduğu yer ve zamanda dünyanın herhangi bir köşesinde var ve hazır olmasını sağlayacaktır.

Yakın geçmişten alınan dersler ve günümüzde yaşanan gelişmeler perspektifinde geleceği hayal ettiğimizde; TCG Anadolu'nun Türk Deniz Kuvvetleri'ne dolayısıyla da Türk Devleti'ne önemli ölçüde yeni yetenekler kazandıracığı, esnek kullanımıyla barış, kriz ve savaş zamanında politik-askeri hedeflerin elde edilmesinde bir kuvvet çarpanı olacaktır. Değerlendirilmektedir.

Bu noktada vurgulanmasında fayda görülen önemli bir husus, yukarıda açıklanmaya

çalışılan yeteneklerin, yani TCG Anadolu'nun sahip olacağı potansiyelin tam olarak kullanılabilmesi devam eden projeyi kapsamlı olarak ele alarak tüm yetenek paketleri için ihtiyaç duyulacak araç, malzeme, personel, eğitim, planlama ve koordinasyon hususlarının şimdiden çalışmaya başlanması gerekliliğidir.

Nihayetinde TCG Anadolu önemli potansiyeller barındıran yeni bir platform olarak sözleşmesine uygun bir şekilde Türk tersanelerinde inşa edilecek ve kullanılmak üzere son kullanıcıya teslim edilecektir. Ancak bu potansiyeli ortaya çıkartacak ve kullanılacak olan Türk Deniz Kuvvetleri'nin, daha büyük resimde Türk Devleti'nin, ilgili tüm yetenek paketlerine yönelik çalışmalarını şu an itibarıyla başlatmış olması önemlidir. Hatta bazı konularda bugün başlanması bile geç kalındığı anlamına gelebilir.

Deniz Hava Komutanlığı, Amfibi Deniz Piyade Tugayı, Özel Harekât unsurları (Genelkurmay Özel Kuvvetler Komutanlığı ve SAT/SAS Komutanlığı gibi) başta olmak üzere, TCG Anadolu üzerinden yoğun harekât icra edecek birlik ve karargâhların eğitim, doktrin, donanım ve altyapı ihtiyaçlarının şimdiden öngörülüp projelendirilmiş olması büyük önem arz etmektedir.

Detaya girilmeden genel hatlarıyla vurgulanmaya çalışılan bu hazırlıklarda geç kalınması, TCG Anadolu'nun hizmete girdikten sonraki yıllarda potansiyelinden tam olarak istifade edilememesi veya gecikmeli olarak istifade edilebilmesi anlamına gelecektir. Esas kaynak israfı böyle bir durumla yüz yüze kalınması durumunda oluşacaktır.

Dönüştürücü etki

TCG Anadolu'yu Türk Denizcilik tarihinde özel ve

önemli kılan diğer bir husus ise Türk Deniz Kuvvetleri'nde yol açacağı dönüştürücü etki boyutudur.

20'nci yüzyılın ikinci yarısında dönemin NATO askeri stratejileri çerçevesinde ağırlıklı olarak S.S.C.B tehdidine kısmen de Yunanistan ve Kıbrıs'ta olabilecek gelişmelere göre şekillenen Türk Deniz Kuvvetleri stratejisi ve kuvvet yapısı, Soğuk Savaşın sona ermesi neticesinde 1990'lı yıllarda ortaya çıkan güvenlik ortamına uygun yeni bakış açılar geliştirilmesine ihtiyaç duymuştur. Bu nedenle; 21'nci yüzyılın politik, ekonomik ve güvenlik ihtiyaçlarını getirdiği bir ihtiyaç olarak, tüm odağını verdiği Ege Denizi'nden kafasını kaldırmayarak çevre denizlere yönelmenin planlarını yapmaya başlamıştır.

Bu arayışın somut ve yazılı ifade edildiği 1997 yılında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı tarafından yayımlanan "Açık Denizlere Doğru" strateji belgesi ile olmuştur. Takip eden yıllarda Türk Deniz Kuvvetleri tarafından bu hedef doğrultusunda harekât kabiliyetinin çevre denizlerin (Karadeniz, Ege ve Doğu Akdeniz) ötesine taşınması yönünde sistematik bir çaba sarf edilmiştir.

Bu gayretlerin sonucunda, Türk Deniz Kuvvetleri kuvvet yapısında (yani sahip olunan platformların tip ve adinden) çok büyük değişikliğe gidilmediği ancak personel, eğitim ve doktrin olarak Akdeniz'in tamamı ile Hint Okyanusunda sancak ve varlık gösterebilecek kabiliyette bir donanmaya sahip olunduğu görülmektedir. Deniz Kuvvetleri personelini hedef alan sanal itiraller ve kurulan kumpasların da tam olarak bu döneme denk gelmesi tesadüf değildir.

Ulaşılan bilgi birikimi, tecrübe ve kazanılan özgüven neticesinde, Türk Deniz Kuvvetleri tarafından 2015 yılında

yeni strateji dokümanı yayımlanmıştır. "Ana Vatanında Güvende Olmak İçin Denizde Güçlü Olmak, Dünyada Söz Sahibi Olmak İçin Tüm Denizlerde Var Olmak" vizyonu ile özetlenen bu strateji dokümanı incelenildiğinde "Açık Denizlere Doğru" hedefiyle 1990'larda başlayan yolculukta yeni bir aşamaya gelindiği görülecektir. Bu aşama; Türk Deniz Kuvvetleri kuvvet yapısının açık deniz donanması olacak şekilde yapılandırılması hedefidir.

Türk Deniz Kuvvetleri fikren ve ruhen açık deniz donanması olmaya hazırdır. Bu fikirlere ve ruha dar gelmekte olan mevcut bedeni (kuvvet yapısını) dönüştürmenin vakti gelmiştir.

TCG Anadolu, Türk Deniz Kuvvetleri'nin açık deniz donanmasına dönüşmesi sürecindeki en somut ve büyük adımı oluşturacaktır. Bu geminin hizmete girmesi ile ilk kez kazanılacak olan yetenekler, önümüzdeki yıllarda artarak devam edecek sürekli dönüşümün de tohumları olacaktır. Önümüzdeki dönemde, 2030'larda, 2040'larda sahip olacak kabiliyetlerin temelinde TCG Anadolu sayesinde oluşturulan bilgi birikiminin ve yeni kazanılan tecrübenin izleri olacaktır.

Türk Devleti'nin 21'nci yüzyıla bakışının ve Türk Deniz Kuvvetleri vizyonunun Karadeniz-Ege-Doğu Akdeniz ile sınırlı olmadığını görünür delili olacaktır. Deniz Kuvvetleri'nin sadece yetenekleri değil, ufku da genişleyecektir. Türk Devleti ve Türk Milleti'nin güvenliği, çağdaşlaşması ve zenginliği için kaçınılmaz yol olan denizcilik katalizör etkisi yaratacaktır.

Yeter ki bu geminin kazandıracığı yetenekler ve dönüştürücü etki potansiyeli anlaşılabilir, bu potansiyeli ortaya çıkartacak adımlar kapsamlı bir şekilde ele alınıp atılabilsin.